

**Quæstionum Canonicarum, In Quinque Libros
Decretalium, Tomus ...**

In Lib. III. Decretalium. In quo agitur De Rebus, quae in iudicium devenire solent, cujusmodi sunt, de vita et moribus Clericorum, ...

Schlüter, Georg

Augustæ Vindelicorum, 1708

§. 4. De beneficiis reservatis per Concordata Germaniæ.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73045](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73045)

liquis 4. Ordinarius, esto non resideat, providere possit, sed intrat reservatio gratiæ alternativæ.

562 *Not. 7.* sufficere, quòd Episcopus tunc resideat, quando beneficium *vacat*, esto diebus, vel horis prioribus absens fuerit, sic Castropalaus cit. §. 2. n. 6. quod verum est, esto tunc adsit solum *transseunter*. *Not. 8.* acceptantem alternativam, in *Mense Februario* posse illa uti à puncto acceptationis recognita à datario, ut patet ex ipsismet verbis regulæ. *Not. 9.* gratiam alternativam, etiam acceptatam, cessare. 1. per translationem ad alium Episcopatum, 2. morte Pontificis. 3. renuntiatione acceptata à Pontifice. 4. intromissione in provisionem beneficiorum ad Papam spectantium, sed primò post sententiam declaratoriam criminis.

563 Advertendum autem, quòd Extravagans supr. cit. expressè loquatur de beneficiis vacantibus per *promotionem ad dignitates majores* v. g. Episcoporum, *factam Auctoritate Papæ*, pat. ex ejus verbis ibi: *per nos, seu Auctoritate nostrâ promoti*, quæ clarius reddit constitutio Concordatorum Germaniæ de quo infra n. 566. cui, ut dictum est, illa extravagans est inserta, sub his terminis: *Per nos, seu Auctoritate nostrâ litterarum immediatè collatorum*, ergo promotorum *non immediate à Pontifice* beneficia propter promotionem vacantia, non intelliguntur Papæ reservata per Extravagantem, *ad Regimen*. Et cum pro diversitate temporum, & Successorum Pontificum, non rarò variantur, minuuntur, augeantur, fit, quod, quæ hodie in ordine est. 8. v. g. apud alios Pontifices veri & sub alio numero.

564 Unde notandum 10. quæ præmissimus de dictis 8. regulis Cancellariæ, intelligi de illis prout fuerunt tempore Pauli 5. Greg. 15. & Urbani 8. prout notavimus superius: dedimus autem hic eas tantum, quæ præcipuæ sunt, relatè ad reservatorem beneficiorum, de qua in præsens. Cæterum tempore Alexandri VII. erant ejusmodi regulæ Cancellariæ omnino 72. Hæc portò regulæ, cum ut dictum est, per posteriores Pontifices sæpe mutantur, non faciunt fidem, nisi ex fonte Cancellariæ, & Auctoritate V. Cancellarii impetratæ cum debita forma producantur, ut habetur in Reg. 28. *sed producendis Regulis Cancellariæ*, cõditis ab Alexandro VII.

Et ideo etiam Alexander VII. in regula 42. *de derogatione juris Patronatûs*, duo statuit, ut super impetrando beneficio de jure Patronatus Laicorum non expediantur literæ concessionis, nisi ponatur expressè; *illud tamdiu vacasse, ut fuerit ad Sedem Apostolicam devolutum, vel ad id Patronorum consensus accedat*. 2. si contingeret juri Patronatus derogari per Papam, *fiat ejus mentio dispositivè, specificè, ac determinatè*, secus non censetur ei quomodolibet derogatum, qui etiam beneficia, vacante Sede Apostolica vacantia, (licet aliàs per regulas Cancellariæ, vel alias constitutiones temporales Papæ reservata) conferri posse ab illis, Sede Apostolicâ vacante, à quibus aliàs jure communi possent, statuit Reg. 69. *de beneficiis vacantibus tempore obitus Papæ*; & regulas Cancellariæ non comprehendi sub generalibus derogationibus in regula Cancellariæ. 71.

§. 4.

De beneficiis reservatis per Concordata Germaniæ.

Concordata Germaniæ ducunt originem 566 ex eo, quòd Antiores Pontifices plurima beneficia, tam Secularia, quàm Regularia, sibi, ac Sedi Apostolicæ reservaverint, & in eorum collationibus, seu provisionibus, à provisitis *annatas* seu primi anni fructus, & ab Ecclesiis *quindennia* exegerint justis utriusque de causis, Natione Germanicâ se ab his multum gravari sentiente; hinc eò consiliû progressa est, ut inter Fridericum Romanum Imperatorem electum, & postea coronatum, aliosque Ecclesiasticos, & seculares Principes dictæ Nationis ex una; & Joannem Sancti Angeli Diaconum Cardinalem, Sedis Apostolicæ Legatum à Latere, ex altera parte, ejusdem Sedis Auctoritate, pro Ecclesiæ unione, & pace, inter Ecclesiam eandem & Nationem Germanicam, diversa rationabilia & utilia edita sint, quæ Nicolaus V. Pontifex Auctoritate Apostolica, ex certâ scientia approbavit, acceptavit, & communivit, constitutione suâ primâ *ad Sacram Petri Sedem*, edita 1447. Calend. April. Hæc constitutio reduci potest ad §. §. de quibus in seqq.

Moderatio Extravagantis ad Regimen.

Inter prima concordie hujus puncta 567 est moderatio Extravagantis *ad Regimen*, qua Benedictus XII. plurima beneficia provisio-

visioni Sedis Apostolicæ reservavit; Nicolaus autem V. in hisce concordatis multum restrinxit. Nam beneficia vacantia, quæ per muneris consecrationis suspensionem, quæ Benedictus XII. reservavit, in sua constitutione Nicolaus omittit; 2. etiam omittit illa beneficia, quæ erant affecta per appositionem manus à Joanne XXII. quæ Benedictus pariter reservata voluit; 3. Benedictus beneficia Officialium Sedis Apostolicæ ipsorum obitu vacantia indefinitè reservavit; Nicolaus restrinxit ad tempus, quo ipsa officia actualiter tenebant; hinc à reservatione exempta sunt beneficia ante officium, vel post hoc dimissum, obtenta; 4. Benedictus inter Officialès ponebat omnes Commensales Papæ; Nicolaus autem nominat solos *veros* Commensales, & 24. Capellanos ejusdem *in Epistophio* (hoc est in Syllabo Curialium) descriptos. 5. Benedictus reservat Ecclesias & beneficia Autoritate Apostolica collata, sive conferenda imposterum; Nicolaus restringit ad *immediatè* collata, & conferenda imposterum Autoritate Apostolica, præterquam si virtute gratia expectativæ fiat affectio.

Ad §. Item placet, de electione Canonica.

568 In hoc agitur de electione Canonica, & continetur in signe privilegium Nationis Germanicæ. Nam licet olim tam in Germania, quàm etiam in aliis regnis, Ecclesiæ Metropolitanæ, Cathedralis, & Monasteria habuerint jus electionis liberæ, postea tamen tum per reservationes Pontificum, tum per Nominations Principum hoc jus illis penitus ademptum est. In hac tamen Concordia, per Nicolaum V. Nationi Germanicæ specialiter concessum est, ut in *Metropolitanis & Cathedralibus* Ecclesiis etiam immediatè Pontifici non subiectis, & in Monasteriis immediatè illi subiectis, Canonice electiones fiant, & intra tempus in *c. cupientes, de elect. in 6.* præfinitum, Romam deferantur. Additur autem 1. si dictæ electiones non fuerint Pontifici presentata, habendas *pro non Canonice*, & Pontificem provisurum: si autem fuerint Canonice, illas esse *confirmandas*, nisi ex *evidenti* causa de utiliore persona Pontifex duxerit providendum. 2. Quòd Pontifex curabit, ut Episcopi, & Prælati, per ipsum

Tom. III.

confirmati, vel provisus, Metropolitanis, & aliis præstent debita juramenta, & alia, quæ de jure tenentur. 3. Quòd in Monasteriis, Papæ immediatè non subiectis, & aliis regularibus beneficiis, pro quorum confirmatione, vel provisione ad Papam recurri non solet, Romam venire non tenebuntur provisus, & ipsa beneficia regularia *sub gratis expectativis* non cadent. 4. Quòd in illis Monasteriis, pro quibus Romam recurri solet, Pontifex electos, aut provisos non aliter confirmabit, aut providebit, quàm supra de Cathedralibus Ecclesiis est expressum. 5. Quòd de Monasteriis Monialium non disponat, nisi sint exempta, & tunc per Commissarios ad partes. *Not.* tamen non esse in usu, quòd Episcopi, vel Prælati Germaniæ pro confirmatione *in persona* eant Romam, sed per suos Agentes.

Ad §. De cæteris, de Mensibus Papalibus.

Tractat hic §. *de Mensibus Papalibus*, 569 quo Nicolaus pro Concordia cum natione Germanica, restringens reservationes suorum Antecessorum statuit *seqq.* 1. quòd in cæteris dignitates & beneficia, quæcunque secularia, & regularia vacantia (exceptis majoribus post Pontificales in Cathedralibus, & Principalibus, in Ecclesiis Collegiatis ultra reservationes in Extravag. *Execrabilis*, & *ad Regimen* contentas, sub *nulla alia reservatione, gratia expectativa*, aut *quavis alia dispositione Apostolica*, sub quacunque verborum facta, aut facienda, comprehendantur, si vacent in Februario, Aprilis, Junio, Augusto, Octobri, Decembri.

Secundò, quòd beneficia vacantia Januario, Martio, Majo, Julio, Septembri, Novembri, speciali dispositione Sedis Apostolicæ maneant reservata, non verò vacantia in reliquis mensibus; & ex hoc vides, qui sint Menses Papales.

Tertiò, quòd, si non appareat intra 570 tres Menses à die notæ vacationis in loco beneficii, quod alicui de Autoritate Apostolica provisum fuerit, *ex tunc, & non antè*, Ordinarius, vel alius, ad quem illius dispositio pertinet, providere poterit.

Quartò, ut hac alternativa possit per Germaniam publicari, & omnes, qui ea voluerint gaudere, tempus congruum habeant, eam acceptandi, vult Pontifex ex parte Sedis Apostolicæ à Calend. Junii Anno 1448. proximè futuris; currere incipiat;

S

nisi

nisi in futuro Concilio, de consensu dictæ Nationis, fuerit aliter ordinandum.

571 *Not. 1.* Sub illo termino generali *de cæteris*, etiam venire beneficia *curata*, cum etiam Pontifex quoad illa, in Mense Papali vacantia, alternativâ utatur. Nec obstat *c. cum illis, eod. in 6.* ubi dicitur sub generali voce *beneficii*, non venire *Curatum*. Nec quoad hanc alternationem illi derogatum est per hæc concordata. *Not. 2.* per hæc concordata, majores dignitates post Pontificalem in Cathedralibus, & principales in Ecclesiis Collegiatis, à reservatione non esse exemptas, ut constat ex n. 569. Tales sunt Praepositura, Decanatus.

Not. 3. Quando dicitur, jus beneficii vacantis in mense Papali conferendi, esse penes Ordinarios, si non appareat intra tres menses à die notæ vacationis in loco beneficii, alicui de illo provisum esse à Papa, verba illa, *si non appareat*, non appellare supra illa *in loco beneficii*, sed supra hæc, à die notæ vacationis. Ut sensus sit, tunc jus illius beneficii conferendi esse penes Ordinarios, *si intratres menses, à die notæ vacationis numerandos, non appareret*, seu constaret alicubi saltem, alicui de illo provisum esse à Papa. Sic declaravit Greg. XIII. Anno 1576. quam declarationem Collectaneis suis infernit Georgius Branden *Canon. August. Super Concord. Not. 1. à n. 6. & seq.*

Ad S. placet similiter, *de Annatis, & Quindennis.*

572 Ante doctrinam in *cis. S.* datam *Not. 1.* nomen *Annata*, esse nomen generale, & sic accipi pro quodam vectigali, seu pensione, quam is, qui beneficium Ecclesiasticum obtinuit, aut ad certam aliquam Ecclesiasticam præfecturam promotus est, ex fructibus, qui primo anno colliguntur,olvere debeat, sic Azor *p. 2. l. 7. c. 12.* Continebat autem *annata* sub se varias species, ut not. Fagnanus in *c. præterea*, ne Prælati vices suas. n. 8. nimirum *annatas proprie dictas, servitia communia, minuta, vel quindennia.* Propriè sumpta significat reditus primi anni solvendos Curie Romanæ pro expeditione cujuscunque beneficii Consistorialis in Camera non taxati, sic Joannes Streinius *p. 1. tit. 2. de Beneficiis s. 9. n. 1.* ex Laërtio Cherubino in principio Bullarii. Alii dicunt, esse fructus primi anni solvendos Papæ, ex Archi-Episcopatibus, Episcopatibus, Prælaturis, & aliis bene-

ficiis, immediatè Sedi Apostolicæ subjectis, post novi Prælati electionem.

Not. 2. Quod per *commune servitium*, 573 ut ait Fagnanus *cit. n. 11.* intelligebatur ea pecuniæ quantitas, quæ pro quolibet Episcopatu, vel Abbatia *Consistoriali*, secundum antiquam taxam, solvenda erat, cujus dimidium Papæ, reliquum Sacro Collegio Cardinalium inter præsentés dividendum, obveniebat. *Minuta servitia* erant portiunculae, quæ secundum portionem taxæ factam Episcopatus, vel Abbatie inter certos Papæ Ministros & Officiales distribuuntur. Per *quindennia* denique intelligitur pensio, quam abolitis aliis solutionum *annatarum* terminis, usque ad sua tempora observatis, constituit Paulus II. *ex beneficiis perpetuò unitis*, solvendam ab illis, in quorum favorem unio facta est, sic Fagnanus.

Not. 3. Romæ duos esse libros, quibus utitur Camera Apostolica: *primus* continet mercedem Officialium, qui expediunt literas Apostolicas pro labore taxatam; *secundus* continet valorem beneficiorum *Consistorialium*, ex quibus *annata* solvi debent, quæ etiam dicuntur *communis servitia*.

Not. 4. Ut *annatarum*, & *quindenniorum* solutio rectè fiat (nimirum juxta valorem beneficiorum) hic non debere attendi verum valorem, quem *in se* habent; sed quem habent juxta æstimationem *ex stylo Curie Romanæ*. Nam juxta hunc, ut notat Chokier *ad Reg. Cancellaria. 61.* nullus Canonicatus Germaniæ, & Hispaniæ, pluris inscribitur, quam ad valorem 24. ducatorum seu florenorum auri de Camera, qualiscunque sit verus valor, esto ascendat ad mille ducatos annuos.

Not. 5. Illa beneficia vacari *Consistorialia*, quæ dantur *Consistorialiter*, hoc est, in Consistorio Cardinalium, rogatis à Pontifice istorum sententiis, seu suffragiis, qualia sunt Archi-Episcopatus, Episcopatus, & Prælaturæ immediatæ subjectæ Sedi Apostolicæ; Wagnereck *l. 3. tit. 5. de præbend. in Extravag. commun. de Concordat. German. ad S. 4.* his præmissis inter Nicol. V. & Fridericum III. Imperatorem, pro his, quoad Nationem Germaniæ, seqq. concordata sunt.

Primò, ut de Ecclesiis Cathedralibus, 575 & Monasteriis Virorum, vacantibus, & vaca-

vacaturis, Apostolicæ Camera de fructibus primi anni à die vacationis solvantur pecuniæ in libris Camera taxata. *Not.* autem hoc intelligendum esse de annata *integra*, sic Cardinalis Fusch. V. *Annata Conclusi.* 328. *Not.* 2. intelligendum esse de annata *ex fructibus*, non prout sunt reveras sed prout sunt taxati in Camera Apostolica, secundum præmissa. *Not.* 3. intelligendum esse solum de Ecclesiis, & Monasteriis *Consistorialibus* ut constat ex Pirhing. *de præbend. à n.* 364.

576 Secundo, ut, si quæ Ecclesiæ *excessivè* taxatæ sunt, relaxentur, & provideatur, ne nimium pragraventur; ad quod *not.* ex Wagnereck *cit. ad §.* 4. *Concordat. in fine. not.* 2. quod hæc moderatio adhuc hodie peti possit, ubi beneficium *excessivè* taxatum est, tertio ut prædictæ taxæ *pro media parte* infra annum à die habitæ pacificæ possessionis, totius vel majoris partis, solvantur, & pro alia media parte intra sequentem annum. Quarto, ut si intra annum bis, vel pluries vacaverint, semel tantum solvantur, nec debitum hujusmodi in Successorem in Ecclesia, vel Monasterio transeat; Quinto, ut cæteris Dignitatibus, Personatibus, Officiis, & beneficiis, quæ Authoritate Papæ conferuntur (præterquam vigore gratiæ expectatiivæ, aut causâ permutationis) solvantur annatæ, sive medii fructus juxta taxam solitam à tempore possessionis infra annum; debitum autem hoc similiter in Successorem non transeat; Sexto, de beneficiis, quæ valorem 24. florenorum auri de Camera non excedunt, nihil solvatur. *Not.* autem valorem beneficii, intelligi hoc loco, non eum, quem beneficium verè in se habet, sed quem habet in æstimatione & taxatione Camera Apostolicæ, ut notatum est n. 574. Septimo, ut hæc observantia duret, nisi eam similiter in futuro Concilio, *de consensu ipsius Nationis Germanicæ*, contingat immutari.

577 Ex his præmissis apparet moderatio, quam in hac concordia Nationi Germanicæ præstitit Pontifex. Nam 1. ex beneficiis *Consistorialibus* non amplius petitur annata, nisi prout taxata sunt in Camera Apostolica, ut dictum est n. 575. Deinde ex liberali Pontificis oblatione minuendi onus taxæ *excessivæ*, si quæ sit Ecclesiis imposita. 3. quod concedantur duo anni ad an-

Tom. III.

natas integras solvendas ex n. 576. 4. quod non petatur bis, si intra annum Ecclesia pluries vacet, nec onus prioris annatæ transeat ad Successorem. 5. Quod de cæteris beneficiis *non Consistorialibus*, quorum valor excedit 24. ducatos, petitur solum media annata, cujus tamen debitum non transeat ad Successorem ex n. 576. 6. Quia vi *Concordatorum*, de gratis expectativis, & permutationibus beneficiorum nullum est impositum onus, cum clare sint exceptæ, ut notavimus n. 576. 7. Quia de beneficiis, quæ non excedunt valorem 24. aureorum, excessu accepto juxta taxationem Camera Apostolicæ, nihil solvitur, ut constat ex n. *cit.* taxatio autem hæc non est facta juxta verum valorum, sed longè infra, ut ibidem dictum est.

Præter hæc *not.* 2. quæ hic diximus de 578 *annatis*, debere accipi, in quantum habent locum in Germania *vi Concordatorum*, nam in aliis partibus aliter exiguntur, de quibus V. *Sireinium p. 1. Juris Can. ad tit. 2. de beneficio. §. 9.* Pirhing. *cit.* & alios. Quando autem quidam objiciunt, hanc exactionem *annatarum* videri *Simoniacam*, negativè responderi Fagnanus in c. *Præterea*, ne Prælati vices suas n. 3. Nam, ut inquit ille, aliud est de his, quæ sunt *Simoniaca*, quia *prohibita* constitutione Canonica, aliud de his, *quæ sunt prohibita*, quia *Simoniaca*, ut vendere, emere Sacramenta. In primo casu cum Hostiensi & aliis *ibid. cit.* docet, non committi *Simoniacam*, si fiat Principe autorizante & sciente, cum constitutio super tali *Simonia* non liget promulgantem: Secus, est in secundo, ita ille plurimis argumentis graviter defendens usum licitum *annatarum*. Sed rectius dicitur, *annatas* non exigi, ut *pretium* beneficii, sed, ut *stipendium* in sustentationem, & alimenta Ministrorum Ecclesiæ, ut notat Azor *p. 2. l. 7. c. 13. q. 7.* ea verò, quæ contra *annatas* objiciuntur, & ex decreto Concilii Basileensis desumuntur (ut videri potest apud Fagnanum *cit. n.* 57. quo penitus aboletur jus *annatarum*) nullam habere vim; cum decretum illud conditum sit tempore Schismatis in eo Concilio, nec unquam approbatum, sed reprobatum à legitimo Pontifice, ut ostendit Fagnanus *cit.*

Loquendo nunc de *quindennis*, quo 579 rum definitionem dedimus n. 573, nota 2. ea esse constituta per Paulum 2. pro beneficiis

S 2

ficiis perpetuò unitis, ut habetur in Extravag. seu constit. 6. ejusdem, quæ edita est 1469, & incip. *Decret Romanum* quæ habetur in Bullario Rom. tom. 1. pag. 330. ut ait Fagnanus *cit. n. 13.* & Azor *p. 2. l. 7. c. 13.* inducta porro sunt in locum annata, & significant pensionem, decimo quinto quoque anno solvendam, ex beneficio in gratiam alicujus Communitatis vel Collegii, illi unito. Cum enim Communitas non moriatur, beneficium tale nunquam vacat; adeoque illius nova provisiōe opus non est. Ne tamen ex hac unione proventus Camera minuerentur, nati aliàs ex talis beneficii vacantis provisiōe per annatæ solutionem, quindennia constituta sunt, quibus positis.

580 Quæres 1. An quindennium solvi debeat ex quibusvis beneficiis in perpetuum unitis cuicumque Ecclesia? 2. An solvi debeat beneficiis, quæ ante Martinum V. fuerunt unita Collegiis? 3. An ex beneficiis Collegio unitis, sed in distributiones quotidianas conversis? 4. An ex beneficiis unitis Collegio, vel Universitati, specialiter exemptæ?

Ad 1. R. Constitutiones Pontificias, de solvendo quindennio, hætenus editas, loqui solum de beneficiis, quæ perpetuò unita sunt Collegiis, mens Capitularibus, Societatibus, Congregationibus, & quibuslibet locis, quæ causâ communis pietatis extructa sunt; adeoque illis beneficiis perpetuò unitis, quæ nunquam amplius vacabunt, sic Azor *cit. c. 13. q. 4.* Ex hoc colliges ex beneficio, quod perpetuò unitum est alicui dignitati, Præposituræ, vel Decanatu, non deberi quindennium, quia illæ dignitates vacare solent, consequenter, & beneficia ipsis annexa.

581 Ad 2. R. hoc non præcipi per Constitutionem Pauli 2. sed Pauli 4. constitutione incipiente: *Decens esse*, ubi dicitur, quindennium deberi ex omnibus beneficiis cuilibet loco, Collegio, vel communitati ante Martinum V. unitis; quod apertius habetur in Bulla 33. Sixti V. quæ incipit, *Camera nostra*. §. 2. qui suam constitutionem extendit ad omnia beneficia, hætenus unita, & deinceps unienda, esto sint manualia, Patronata, etiam de Patronatu Laici, etiam Imperatoris, singulorum, vel, si plura unicus literis comprehensa, omnium insimul. Not. autem hoc procedere de be-

neficiis quorum valor 24. ducatos auri de Camera excedit, ita Sixtus *loc. cit. 2.* de his, quæ in Camera Apostolica taxata non sunt, ut ex illis quovis 15. anno solvatur medietas tantum annui proventus, ut ait Paulus 2. in *constit. cit. §. 4. Not. 3.* quod Paulus 2. §. 3. agat de beneficiis unitis, & in Camera taxatis, quorum summa annui proventus ostendit ad centum florenos auri de Camera, secundum communem estimationem. Ex hoc autem sequitur, deberi ex beneficiis perpetuò unitis, & non amplius vacaturis, tam secularibus, quam regularibus, etiam exemptis, & in distributiones quotidianas conversis, licet sint de Jure Patronatus Laici; quia constitutio Pauli IV. & maxime Sixti V. universaliter loquitur. Et hinc *pat. ad 3. 4. & 5.*

Not. Præterea, quindennia non debent 582
ri de beneficiis perpetuò unitis & nunquam vacaturis, nisi ex eadem solverint ante unionem. Nam ut constat ex Constit. Pauli 2. §. 2. quindenniorum onus Ecclesiis unitis impositum est, ne per hoc, quod beneficia nunquam amplius vacatura sint; consequenter nunquam latura vectigal quod prius pendebant, Camera Apostolica, Collegium Cardinalium, & Sedis Apostolicæ Officiales detrimentum non modicum paterentur, id, quod occasione unionis non evenit, si ante unionem nihil pendebant.

Ad §. finalem, de Clausulis Concordatorum.

In hoc §. finali continentur Clausulæ 583
Concordatorum; quarum prima est, quod Nicolaus V. per hæc Concordata in aliis, quæ per Eugenium IV. pro Germanis usque ad futurum Concilium permissa, concessa, indulta, & decreta, & per Nicolaum V. confirmata fuerunt, nihil eorum velit immutatum, in quantum hic concordatis non obviat; Secunda est, quod si in his, vel aliis literis specialiter mentionetur Alemannia non debeat censerī distincta à Natione Germanica. Reliquæ nihil habent peculiare.

Pro explicatione Not. 1. Bullam, 584
seu Constitutionem Eugenii IV. de qua hic sermo est, haberi tom. 1. Bullarum fol. 279. & inter Constitutiones ejus esse, 29. quæ incipit, *inter cætera*, ac emanavit 1447. 7. Idus Febr. Hanc constitutionem deinde, appro-

approbavit ejus Successor Nicolaus V. 10. Aug. 1447. & non habetur in Bullario; approbavit rursus secundò per constitutionem ad Sacram, & hæc inter ejus constitutiones in Bullario est; Sed cum præmissis clausulis.

Not. 2. in citata constitutione Eugenii contineri seqq. & in §. 1. quòd quidam Prælati, Principes Nationis Germanicæ, ob dissensionem securam Consilii Basileensis, neutrales fuerint, & mox obedientiam huic Pontifici, nimirum Eugenio præstiterint.

585 In §. 2. quòd Eugenius attendens, tempore prædicto plurima in dicta Natione gesta fuisse, quæ Sedis Apostolicæ Authoritatem requirebant; & ideo collationes, & provisiones beneficiorum Authoritate Ordinaria factas, hæc constitutione Authoritate sua confirmat, & in §. 3. Eorum possessores non molestari præcipit; In §. 4. lites desuper pendentes extinguit; quinimò in §. 5. easdem Ecclesias, & beneficia eisdem de novo confert, exceptis duabus Ecclesiis in §. 6. quibus præjudicare noluit.

586 In §. 7. acta tempore suspensionis in præjudicium Imperatorum ac Principum tam Ecclesiasticorum, quam secularium Nationis Germanicæ, item Ecclesiasticas censuras multas, poenas, & irregularitatis, & inhabilitatis maculas tam à jure, quam ab homine propter præmissa quomodolibet promulgatas, seu inflictas, promulgandas quoque, seu infligendas, quoad Regem, Archiepiscopos, & Marchiones prædictos, eorumque dominia, Clericos, subditos, & Vasallos ejus Nationis, cassat, irritat, annulat, nulliusque esse roboris vel momenti Pontifex decernit.

587 Ex hoc §. multi deducunt, excommunicationes, & reliquas censuras in Germania non habere locum, idque per hæc Eugenii concordata cum Natione Germanica, cum Pontifex expressè dicat, se omnes censuras, non modò promulgatas, & inflictas, sed etiam promulgandas, & infligendas contra Germania Principes, eorumque subditos, & Vasallos, esse irritas, nullas, nullius roboris, & momenti: Sed falluntur; quia Pontifex in cit. §. 7. illas tantum censuras inflictas & infligendas, promulgatas, & promulgandas contra Nationem Germanicam, decernit esse irri-

tas, nullas, ac nullius roboris & momenti, quæ propter præmissa, quæ dicta suspensione, & protestatione durantibus, quæ præmissorum occasione (nimirum occasione, & durante turbatione, & usque ad statum pacis) in & post CC. Basileense infligenda; promulgata, & promulganda. Ex quo clarè vides, illationem eorum nullo modo fundatam esse. Aliqui se fundant in Bulla, seu constitutione Nicolai V. de anno 1447. in April. Clem. VII. de anno 1534. 13. Jul. & Greg. XIII. de anno 1576. im Novembri: sed nec in his ullum verbum est infavorem dictæ illationis, ut pluribus ostendi, earum constitutionum oculatâ exhibitione.

In §. 8. relaxat obligationes circa annatas Camera Apostolicæ debitas: In §. 9. confirmat indulta, & dispensationes, concernentes forum conscientia, iis exemptis, quæ tales essent, quas hæcenus Sedes Apostolica concedere non consuevit: In §. 10. providet circa sententias Romæ, vel Basileæ prolatas.

In §. 11. omnes, qui Congregationi Basileensi adhæserunt, post Concilii dissolutionem ab omnibus censuris, & poenis absolvit, si ad Pontificis obedientiam reversi sunt, aut intra sex menses revertantur. In §. 12. pollicetur omnia prædicta se observaturum. In §. 13. omnibus Contrariis derogat. Ex his facile concludi potest, qui confirmatio Nicolai V. Constitutionis Eugenii IV. operetur.

ARTICULUS XII.

De regulis Cancellariæ Apostolicæ.

PER regulas Cancellariæ Apostolicæ intelliguntur Ordinationes, & constitutiones Pontificum, secundum quas Cancellaria Apostolica per V. Cancellarium, qui est supremus post Papam Judex in pertinentibus ad expeditionem juridicam Bullarum, gubernari debet. V. Castropalaus tr. 13. de benefic. D. 2. p. 17. Alexander VII. postridie electionis suæ, 8. Apr. 1665. regulas, quas nunc breviter exponemus, fecit, quas observari voluit etiam nondum publicatas; sed intellige, quoad affectum nullitatis actus in contrarium gesti, non